

NOTAT

7. juni 2010

VEJLEDNING OM DE GÆLDENDE REGLER FOR MIDLERTIDIGE KONSTRUKTIONER UDARBEJDET AF ERHVERVS- OG BYGGESTYRELSEN, BEREDSKABSSTYRELSEN OG SØFARTSSTYRELSEN.

VEJLEDNINGEN TAGER ISÆR SIGTE PÅ MIDLERTIDIGE FLYDENDE KONSTRUKTIONER.

SPØRGSMÅL TIL DE FORSKELLIGE AFSNIT SKAL RETTES TIL DEN ANSVARLIGE MYNDIGHED.

1. Indledning

Denne vejledning giver et overblik over, hvilke regler der finder anvendelse på midlertidige konstruktioner. Nedenfor er der givet et eksempel på samspillet mellem reglerne. En midlertidig konstruktion er en transportabel eller flytbar konstruktion, som ikke har en permanent placering. Som eksempler på midlertidige konstruktioner kan nævnes telte, skurvogne, både og tilskuertribuner.

For så vidt angår husbåde og andre flydende konstruktioner, som *ikke* er af midlertidig karakter har Erhvervs- og Byggestyrelsen i 2004 udarbejdet "Vejledning om byggesagsbehandling af flydende boliger".

EKSEMPEL PÅ SAMSPILLET MELLEML DE TRE LOVGIVNINGER

Et skib lægger til kaj i en dansk havn, og planlægger under opholdet at tilbyde offentlige events såsom fester og koncerter.

Er disse events forenelige med den maritime godkendelse, kan eventen rummes under søfartslovgivningen. Det betyder, at tilfældet alene skal behandles efter reglerne i søfartslovgivningen, og dermed ikke kræver en byggetilladelse.

Såfremt de planlagte events ikke er forenelige med den maritime godkendelse af skibet, betragtes denne godkendelse som suspenderet. Søfartsstyrelsen meddeler i en relevant situation dette til skibets fører/en repræsentant for skibets ejer.

Såfremt de planlagte events ikke kan rummes af søfartslovgivningen, skal det vurderes, om brugen af skibet kræver en byggetilladelse.

De relevante regler findes i Byggeloven, Beredskabsloven og Søfartsstyrelsens tekniske forskrift om husbåde og flydende konstruktioners stabilitet, flydeevne m.v.

Når kommunen bliver opmærksom på, at en bygningsmæssig konstruktion gøres til genstand for bygningsmæssig udnyttelse, skal den vurdere, om skibet efter byggeloven kræver en byggetilladelse. Hvis dette er tilfældet, byggesagsbehandler kommunen skibet, og hvis kravene i byggelovgivningen er overholdt, udsteder kommunen en byggetilladelse med efterfølgende ibrugtagningstilladelse.

Søfartsstyrelsen vil med afsæt i skibets maritime godkendelse (som transportenhed) vurdere skibets flydeevne, stabilitet og fribordsforhold, og sammenholde disse oplysninger med den påtænkte anvendelse. På baggrund heraf vil Søfartsstyrelsen vurdere om skibet - som fundament betragtet - er egnet til det påtænkte anvendelse.

Kommunens redningsberedskab fastsætter krav til driftsmæssige foranstaltninger (f.eks. instruktion af personale, ordensregler, flugtveje, brandslukningsmateriel, flugtvejsbelysning m.v.). Redningsberedskabet fører tilsyn med, at kravene efterleves.

2. Erhvervs- og Byggestyrelsen

Byggelovens regler om midlertidige konstruktioner

Regelgrundlaget

Byggeloven¹ finder som udgangspunkt alene anvendelse på faste konstruktioner af bygningsmæssig karakter. Faste konstruktioner af bygningsmæssige karakter kan ud over sædvanlige bygninger også omfatte master, vindmøller, større rutsjebaner og forlystelser mv. I henhold til byggelovens § 2, stk. 3 finder byggeloven dog også anvendelse på transportable konstruktioner, hvis disse ønskes gjort til genstand for bygningsmæssig udnyttelse, der ikke er af rent forbigående art. Transportable konstruktioner kan omfatte flydende konstruktioner, telte af en vis størrelse, tilskuertribuner mv.

Bestemmelsen i byggelovens § 2, stk. 3 er videreført fra byggeloven af 1975². Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at byggeloven skal finde anvendelse på transportable konstruktioner, som er genstand for bygningsmæssig udnyttelse. Når en transportabel konstruktion anvendes på samme måde som en bygning, synes der i henhold til forarbejderne ikke at være grund til en særstilling, blot fordi konstruktionen er flytbar.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 452 af 24. juni 1998, byggelov

² Lov nr. 323 af 26. juni 1975, byggelov

I motiverne til bestemmelsen er det angivet, at benyttelsens varighed således kun er et af de momenter, der skal indgå i vurderingen af, om en transportabel konstruktion bør sidestilles med anden bebyggelse.

I retspraksis er bestemmelsen forstået således, at hvis benyttelsen strækker sig over 6 uger, kan benyttelsen ikke anses for at være af rent forbigående art, og konstruktionen vil i disse tilfælde falde ind under byggelovens anvendelsesområde.

Den vejledende, tidsmæssige angivelse på 6 uger er ikke et fast parameter, som alene er afgørende for, om en midlertidig konstruktion er omfattet af byggeloven. Angivelsen er en ydre grænse for, hvornår en midlertidig konstruktion i hvert fald ikke længere kan anses for at være af midlertidig karakter. Angivelsen er således ikke ensbetydende med, at konstruktioner, som opstilles for en væsentlig kortere periode, ikke er omfattet af byggelovens regler. Eksempelvis underkastes konstruktioner som fx telte og tribuner, som ønskes anvendt ned til en enkelt dag, ofte byggesagsbehandling.

Telte/pavilloner, der sættes op i private haver til brug for bryllupper og andre private begivenheder, vil normalt ikke falde ind under byggelovens anvendelsesområde.

Regler gældende for flydende konstruktioner, som ikke er af midlertidig karakter

Byggelovens § 11, stk. 1 bestemmer, at bygningerne nævnt i bestemmelsens litra a-c, i det omfang, der ikke er fastsat regler om disse bygnings typer i bygningsreglementet, skal opføres i overensstemmelse med de krav, som kommunalbestyrelsen i hvert enkelt tilfælde stiller. Bestemmelsen finder blandt andet anvendelse på husbåde og flydende konstruktioner, der anvendes til bolig, erhverv og lignende.

Som eksempel kan nævnes, at bestemmelserne i bygningsreglementets kapitel 2 om afstand til skel ikke vil finde anvendelse på husbåde. Det skyldes husbådes særlige art og placering. I disse tilfælde kan kommunen med hjemmel i § 11, i byggetilladelsen stille krav om, at der skal være en bestemt afstand mellem flere husbåde. Det kan f.eks. gøres for at sikre tilstrækkelig afstand mellem flere husbådes placering for at hindre brandspredning.

I byggesagsbehandlingen af husbåde skal kommunen være opmærksom på, at husbåde er omfattet af henholdsvis byggeloven og lov om sikkerhed til søs. Husbådens bygningskonstruktion er omfattet af byggeloven og flydefunktionen er omfattet af lov om sikkerhed til søs. Sagsbehandlingen af husbådens flydefunktion skal således ske efter Søfartsstyrelsens Teknisk forskrift om flydende boligers stabilitet, flydeevne mv.

Som nævnt i indledningen har Erhvervs- og Byggestyrelsen i øvrigt i 2004 udarbejdet ”Vejledning om byggesagsbehandling af flydende boliger”.

Kommunerne som bygningsmyndighed

Det er kommunalbestyrelsen, der er bygningsmyndighed, jf. byggelovens § 16c, stk. 1. Det betyder, at det altid er den stedlige kommune, der konkret behandler en ansøgning om byggetilladelse. Vurderingen af, hvorvidt anvendelsen af en transportabel konstruktion er af rent forbigående art, samt om udnyttelsen har en bygningsmæssig karakter, er således også en konkret vurdering, der skal foretages af den stedlige kommune.

At kommunalbestyrelsen er bygningsmyndighed betyder, at kommunalbestyrelsen påser byggesagsbehandlingen inden for kommunens egne grænser og i hvert enkelt byggesag foretager en konkret vurdering af de forhold, der er relevante i den konkrete sag.

Byggelovens § 16c, stk. 3 bestemmer, at kommunen, hvis den bliver opmærksom på et ulovligt forhold i henhold til byggelovgivningen, skal søge forholdet lovliggjort, medmindre det er af ganske underordnet betydning.

Byggesagsbehandling af transportable konstruktioner

Ved byggesagsbehandling af en midlertidig konstruktion vil kommunen i første omgang skulle vurdere, om byggesagen falder inden for eller uden for byggelovens anvendelsesområde.

Kommunen skal altså foretage en konkret vurdering af forhold vedrørende den konkrete konstruktions konkrete anvendelse på et givent sted og indenfor et givent tidsrum. Det betyder samtidig, at en byggetilladelse bortfalder, hvis konstruktionen ændrer anvendelse eller placering.

Såfremt kommunen modtager en byggeansøgning forud for anvendelse af konstruktionen, skal kommunen behandle ansøgningen, selvom konstruktionen endnu ikke er sat op eller har været benyttet.

Hvis kommunen fx modtager en ansøgning om byggetilladelse til et midlertidigt telt, vil kommunens afgørelse af, hvorvidt teltet skal byggesagsbehandles, bero på en konkret vurdering af teltets konkrete anvendelse, herunder hvad teltet skal bruges til, hvor længe teltet skal benyttes, samt hvordan og af hvem teltet skal benyttes. Kommunen foretager med andre ord ligeledes en risikovurdering af forholdene. Dette gælder ikke kun for telte men for alle midlertidige konstruktioner.

Hvis kommunen således modtager en ansøgning om byggetilladelse fra et skib, der ønsker at drive diskotek eller anden kommerciel virksomhed fra skibet, mens dette ligger fortøjet langs kaj, skal kommunen foretage en konkret vurdering af skibets indretning, skibets placering, skibets konkrete anvendelse, benyttelsens varighed etc. Efter denne konkrete vurdering

kan kommunen enten meddele byggetilladelse, således at skibet kan udøve den ønskede virksomhed, meddele tilladelse med vilkår eller meddele afslag på den ønskede byggetilladelse. Det er i forhold til byggelovens anvendelse underordnet, om skibet har farttilladelse eller ej.

Det har formodningen for sig, at konstruktioner af en vis størrelse meget ofte vil blive gjort til genstand for bygningsmæssig benyttelse. Endvidere er antallet af personer, som kan benytte konstruktionen, en stærk indikator på, om konstruktionen anvendes på samme måde som en fast bygning. I sådanne situationer vil konstruktionen skulle byggesagsbehandles.

Hvis en midlertidig konstruktion er opstillet og taget i brug, uden der er indsendt en ansøgning om byggetilladelse til kommunen, kan kommunen som bygningsmyndighed gribe ind når den transportable konstruktion er blevet opstillet og gjort til genstand for benyttelse. Kommunen kan gribe ind ved at udstede en standsningsmeddelelse i henhold til byggelovens § 16c, stk. 4. Herefter kan konstruktionen kun lovligt tages i brug igen, når der er givet byggetilladelse.

Tidsafgrænsningen vil også i dette tilfælde relatere sig til konstruktionens anvendelse, således at kommunen hurtigere kan reagere ved konstruktioner, der potentielt udgør en fare for de personer, der benytter den. Dette betyder, at kommunen, hvis den vurderer, at den midlertidige konstruktion falder ind under byggelovens anvendelsesområde, kan kræve, at der søges om byggetilladelse.

Indtil en sådan tilladelse foreligger, vil konstruktionen ikke lovligt kunne benyttes, jf. forarbejderne til byggeloven af 1975, § 2, stk. 3. Dette skal kommunen meddele ejeren af konstruktionen.

I de tilfælde hvor kommunen efter en konkret vurdering af en transportabel konstruktions anvendelsesformål mv. konkret skønner, at konstruktionen kan karakteriseres som værende af rent forbigående art, jf. byggelovens § 2, stk. 3, finder byggeloven ikke anvendelse.

3. Beredskabsstyrelsen

Beredskabsloven

Regelgrundlaget

I medfør af beredskabslovens § 33, stk. 2, nr. 2, fastsætter forsvarsministeren regler om foranstaltninger, der er nødvendige til at forebygge eller formindske brandfare og til at sikre forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder i tilfælde af brand. Reglerne gælder for lokaliteter, hvor mange mennesker samles, eller hvor mennesker samles under særlige forhold.

Der er bl.a. fastsat regler (tekniske forskrifter) for forsamlingsstelte, selskabshuse, salgsområder og campingområder, der ikke er omfattet af campingreglementet. Disse regler retter sig primært imod brandsikkerheden ved bl.a. større udendørs arrangementer som f.eks. festivaler, byfester, kræmmermarkeder og lign.

Reglerne gælder bl.a. for forsamlingsstelte på over 50 m². Sådanne telte skal placeres, indrettes og benyttes på en sådan måde, at risikoen for at brande opstår, at brande breder sig, og at personskade finder sted, formindskes mest muligt, samt således, at der sikres forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder i tilfælde af brand.

Forsamlingsstelte, der opstilles i private haver til brug for bryllupper og andre begivenheder, er – i modsætning til, hvad der gælder efter bygge-lovgivningen, jf. ovenfor – omfattet af beredskabslovgivningens regler for forsamlingsstelte.

Forsamlingsstelte på over 50 m², der anvendes til højst 150 personer, kan i henhold til beredskabslovgivningen opstilles uden kommunalbestyrelsens (beredningsredskabets) tilladelse. Forsamlingsstelte på over 50 m², der anvendes af flere end 150 personer, må kun opstilles med kommunalbestyrelsens (redningsberedskabets) tilladelse.

På grundlag af en ansøgning herom foretager kommunalbestyrelsen (redningsberedskabet) en brandteknisk sagsbehandling i henhold til de tekniske forskrifter, inden den meddeler tilladelse til opstillingen.

Vurdering af teltets konstruktionsstabilitet indgår ikke i redningsberedskabets brandtekniske byggesagsbehandling. Denne vurdering foretages under en eventuel byggesagsbehandling.

Flydende konstruktioner

Flydende konstruktioner uden farttilladelse blev omfattet af beredskabsloven med virkning fra den 1. januar 2009. Det er kun flydende konstruktioner, som ligger fast forøjet ved kaj, der ikke har en fartstilladelse og eksempelvis anvendes som hotel, teater, diskotek, udstillingslokaler eller lignende, der er omfattet af beredskabsloven. Hensigten med at inddrage flydende konstruktioner under beredskabslovgivningen var at kunne regulere skibe, som reelt er oplagt, og som har ændret anvendelse fra skib til et formål, som – hvis anvendelsen fandt sted i en bygning på land – omfattes af beredskabslovgivningen.

Beredskabsstyrelsen er i øjeblikket ved at udarbejde udkast til administrative forskrifter, der skal regulere flydende konstruktioner.

I perioden inden ikrafttrædelsen af disse forskrifter kan redningsberedskabet benytte hjemmelen i beredskabslovens § 35, stk. 3, til at fastsætte driftsmæssige foranstaltninger til at forebygge og formindske brandfaren og til at sikre forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder i tilfælde af brand.

Redningsberedskabet kan i den forbindelse f.eks. træffe bestemmelser om, at ejeren eller brugeren udarbejder en drifts- og vedligeholdelsesplan

omfattende virksomhedens art og de eventuelle bestemmelser, der måtte være truffet om

- det antal personer, der må gives adgang til lokaliteterne
- brandtekniske installationer
- inventaropstilling
- anvendelse af en eller flere pladsfordelingsplaner
- en evakueringsplan
- flugtveje og redningsforhold
- adgangsveje, som er nødvendige for redningsberedskabets rednings- og slukningsarbejde
- de foranstaltninger i driftsmæssige forskrifter, der skal gælde for lokaliteten
- instruktion og uddannelse af personalet
- særlige forhold (f.eks. særlige arrangementer, reparationer og vedligeholdelsesarbejder) samt
- egenkontrol, der skal udføres af ejeren eller andre og dokumentation herfor.

Kommunalbestyrelsens (redningsberedskabets) hjemmel til at stille krav efter beredskabslovgivningen kan kun anvendes, hvis der for den flydende konstruktion (skibe, pramme m.v., der ikke har - henholdsvis har fået suspenderet en tilladelse til søtransport af gods, produkter eller personer) foreligger en tilladelse fra kommunalbestyrelsen i henhold til byggelovens bestemmelser, jf. bemærkningerne til beredskabslovens § 34.

Brandsyn

Lokaliteter, som kommunalbestyrelsen (redningsberedskabet) har givet tilladelse til eller givet driftsmæssige pålæg i henhold til beredskabslovgivningen, er omfattet af reglerne om brandsyn, jf. § 36. Efter disse regler skal kommunalbestyrelsen (redningsberedskabet) foretage brandsyn med de terminer, der fremgår af brandsynsbekendtgørelsen.

4. Søfartsstyrelsen

Regelgrundlaget

Overordnet set tilsigter søfartsreguleringen at forebygge ulykker til søs og undgå forurening fra skibe, mens de udfører søtransporter af passagerer, varer, gods m.v. Der er typisk tale om internationalt vedtagne regler, som tillige muliggør, at skibe, som følger dem, kan anløbe fremmede havne.

Reglerne tilsigter at fremme skibets overlevelsessevne gennem konstruktive og operationelle tiltag. Den bagved liggende tanke herfor er, at evakuering til søs via skibets redningsmidler er risikofyldt, hvorfor dette så vidt muligt skal undgås. For passagerskibe eksempelvis stilles der krav om, at konstruktionen skal forhindre eller hæmme en brand i at opstå eller brede sig. Tillige skal skibet være udstyret med en række hjælpesystemer og et operationelt beredskab, som gør det muligt at iværksætte en effektiv bekæmpelse, og evakuere de ombordværende til sikre områder. Beredskabet

består af tekniske systemer til tidlig detektering og en hurtig førsteindsats ved hjælp af eksempelvis automatiske sprinkleranlæg. Disse systemer suppleres med en uddannet og trænet besætning, som kan følge op med en målrettet brandbekæmpelse.

Reglerne er kun i mindre grad egnede til regulering af sikkerhedsforhold under skibets ophold i havn, og de er decideret uegnede når der afholdes aktiviteter i skibet, som er uforenelige med dets maritime godkendelse og forudsætningerne herfor. Hvor passagerskibe eksempelvis er konstrueret til- og har et operativt beredskab, som er egnede til at håndtere til et større antal passagerer (også under land), er tilsvarende sikkerhedsforhold ikke tilstede på eksempelvis fiske- og lastskibe.

Når skibets konstruktion og beredskab derfor er utilstrækkelig til at varetage sikkerheden under arrangementer ved kaj i danske havne, bliver arrangementets gennemførelse afhængigt af ekstern hjælp fra eksempelvis det lokale (landbaserede) brandberedskab. Hermed omfattes skibets konstruktive forhold og de arrangementer, som planlægges iværksat, af de danske regler for flydende erhverv m.v.

Der er ovenfor redegjort for de konstruktive og beredskabsmæssige konsekvenser, som er fastlagt i Bygge- og Beredskabslovgivningen.

På det maritime område omfattes skibe, der anvendes til publikumsarrangementer i havnen af Søfartsstyrelsens tekniske forskrift nr. 2 af 28. august 2007 om husbåde og flydende konstruktioners stabilitet, flydeevne m.v.

I henhold hertil skal enhedens skrog, flydeevne og fribordsforhold opfylde en række minimumskrav. Tillige skal enheden være udstyret med en redningskrans, en fast monteret lejder på søsiden og der skal være monteret rækværk, som kan medvirke til at forebygge overbordfald. Disse forhold skal være plads og godkendte forud for ibrugtagningen af enheden.

Varigheden af anvendelsen og enhedens tilhørsforhold er uden betydning.

For skibe med en maritim godkendelse kan den bagvedliggende dokumentation danne udgangspunkt for godkendelsen.

Søfartsstyrelsen eller virksomheder bemyndiget hertil forestår godkendelse af flydende konstruktioner efter den tekniske forskrift. Søfartsstyrelsen fører tilsyn med bestemmelsens overholdelse.